

Petersburger Selskabet, Slavofilerne o. s. fr. Den slutter med et interessant Kapitel om Ruslands Udvidelser mod Øst, hvori det gjøres gjældende, at disse snarere maa betragtes som fremgaaede af Nødvendigheden af at skabe et Forsvar end af Lyst til Erobringer.

Den er nu saa meget lettere tilgængelig for den danske Læseverden, som den er ved at udkomme i dansk Bearbejdelse.

Vi haabe, at det maa lykkes Bearbejderen ikke alene at gjøre den danske Udgave mindre «ordrig», men ogsaa at undgaa de forskjellige Vidtløftigheder og Gjentakelser, der noget besværliggjøre Løsningen af dette ellers saa interessante og lærerige Værk.

K. F.

Dr. L. Gessner: Kriegführende und neutrale Mächte. Ein Beitrag zur Reform des internationalen Rechts in Kriegszeiten. Berlin, C. Heymann. 1877. (107 S.).

Dette lille Skrift af den ansete Forfatter til det bekjendte Værk «Le droit des neutres sur mer» indeholder en Række mindre Afhandlinger, der tidligere ere blevne offentliggjorte i forskjellige Blade, men som nu, da den russisk-tyrkiske Krig har givet dem forøget Interesse for videre Kredse, ere blevne samlede i et lille Bind. Afhandlingerne omhandle Storbritannien som krigsførende og som neutral Magt, den internationale Krigsret og dens nyeste Fremskridt, Blokadespørgsmaal, Retten til at visitere neutrale Skibe, internationale Priseretter, krigsførende Magter og Insurgenter, Salg af Krigskontrabande paa neutralt Gebet, og Bytteretten i Land og Søkrige. Kun de to sidstnævnte Emner ere blevne gjorte til Gjenstand for en mere udtømmende videnskabelig Behandling.

Krigsfolkeretten er altsaa den fælles Gjenstand for disse Afhandlinger. I en af dem bemærker Forf. med Rette, at i de fredelige Tider er der kun sjældent blevet gennemført store Reformers paa den internationale Rets Omraade. Det synes næsten, siger han, at kun en overhængende Krigsfare eller det stærke Minde om en lige overstaaet Krigs Lidelser er i Stand til at give Diplomatiet den til Reformernes Gjennemførelse

Petersburger Selskabet, Slavofilerne o. s. fr. Den slutter med et interessant Kapitel om Ruslands Udvidelser mod Øst, hvori det gjøres gjældende, at disse snarere maa betragtes som fremgaaede af Nødvendigheden af at skabe et Forsvar end af Lyst til Erobringer.

Den er nu saa meget lettere tilgængelig for den danske Læseverden, som den er ved at udkomme i dansk Bearbejdelse.

Vi haabe, at det maa lykkes Bearbejderen ikke alene at gjøre den danske Udgave mindre «ordrig», men ogsaa at undgaa de forskjellige Vidtløftigheder og Gjentakelser, der noget besværliggjøre Løsningen af dette ellers saa interessante og lærerige Værk.

K. F.

Dr. L. Gessner: Kriegführende und neutrale Mächte. Ein Beitrag zur Reform des internationalen Rechts in Kriegszeiten. Berlin, C. Heymann. 1877. (107 S.).

Dette lille Skrift af den ansete Forfatter til det bekjendte Værk «Le droit des neutres sur mer» indeholder en Række mindre Afhandlinger, der tidligere ere blevne offentliggjorte i forskjellige Blade, men som nu, da den russisk-tyrkiske Krig har givet dem forøget Interesse for videre Kredse, ere blevne samlede i et lille Bind. Afhandlingerne omhandle Storbritannien som krigsførende og som neutral Magt, den internationale Krigsret og dens nyeste Fremskridt, Blokadespørgsmaal, Retten til at visitere neutrale Skibe, internationale Priseretter, krigsførende Magter og Insurgenter, Salg af Krigskontrabande paa neutralt Gebet, og Bytteretten i Land og Søkrige. Kun de to sidstnævnte Emner ere blevne gjorte til Gjenstand for en mere udtømmende videnskabelig Behandling.

Krigsfolkeretten er altsaa den fælles Gjenstand for disse Afhandlinger. I en af dem bemærker Forf. med Rette, at i de fredelige Tider er der kun sjeldent blevet gennemført store Reformers paa den internationale Rets Omraade. Det synes næsten, siger han, at kun en overhængende Krigsfare eller det stærke Minde om en lige overstaaet Krigs Lidelser er i Stand til at give Diplomatiet den til Reformernes Gjennemførelse

nødvendige Handlekraft. De diplomatiske Forhandlinger maa støttes og drives af en offentlig Retsbevidsthed, der under rolige normale Tider kun sjælden er tilstrækkelig vaagen. Den sidste Sned Aar giver flere Exempler herpaa.

Forf. minder i saa Henseende først om de Forhandlinger, der forud for Krimkrigens Udbrud førtes mellem England og Frankrig om de Grundsætninger i den internationale Søret, der skulde følges i den forestaaende Krig. Drouyn de Lhuys, Frankrigs daværende Udenrigsminister, fastholdt med Bestemthed, at Kaperskibe ikke maatte bruges, og at Sætningen: «Flaget dækker Ladningen» skulde anerkjendes. Med Hensyn til den første Fordring rejste den engelske Regering ingen væsenlig Modstand; men desto bestemtere paastod den, at Optagelsen af fjendtligt Gods under neutralt Flag skulde være tilladt. De modstaaende Anskuelse stødte saa stærkt imod hinanden, at det et Øjeblik saa ud, som om den fransk-engelske Alliance skulde strande paa denne Klippe. Tilsidst gav dog det engelske Kabinet efter. Drouyn de Lhuys bemærkede i sin Beretning, (af 29de Marts 1854) om Sagens Udfald: Paa en Tid, da de maritime Forhold og Handelsinteresserne indtog en saa vigtig Plads i Folkenes Liv, var det de Krigsførendes Pligt at indrømme de Neutrales Handel enhver Frihed, som var forenelig med Krigstilstanden. Og Ministeren tilføjede: Det forslaar ikke, at de Krigsførende have den Hensigt overalt at agte de Neutrales Rettigheder; det er ogsaa nødvendigt at berolige Gemytterne i Forvejen og at hæve enhver Tvivl om de Grundsætninger, der ville komme til Anvendelse under Krigen. Denne Gemytternes Beroligelse var umiddelbart før Krimkrigens Udbrud ganske særlig nødvendig; thi Mindet om den Søpolitik, England havde fulgt under sine Krige i Aarhundredets Begyndelse, var saa levende, at hele den industrielle Verden nu frygtede en Gjentagelse af det tidligere Røvsystem. Den franske Minister var sig bevidst, at hele den civiliserede Verden fulgte hans Underhandlinger med England med den mest levende Interesse, og denne Omstændighed, saavelsom den Vægt, den engelske Regering lagde paa Forbundet med Frankrig, gav Forhandlingerne det nødvendige Eftertryk. Nogle af de søretlige Grundsætninger,

som England gik ind paa under Krimkrigen; og som bagefter fik definitiv Anerkjendelse ved Pariser-Deklarationen, havde denne Magt tidligere paa det Bestemteste tilbagevist, trods de øvrige Magters Paavirkning.

Til de Indrømmelser, som Krimkrigen aftvang England som krigsførende Magt, føjede den amerikanske Borgerkrig ny Indrømmelser fra England i dets Egenskab af neutral Magt. Den engelske Jurisprudens havde hidtil med Bestemthed hævdet den Sætning, at enhver Understøttelse af en krigsførende Magt paa neutralt Gebet var tilladelig, saafremt den ikke nægtedes den anden Part. Hertil knyttede sig denne Konsekvens: selv Udvidelsen af Krigsførelsen over paa neutralt Territorium berettiger kun den neutrale Magt, hvis Uafhængighed er bleven krænket, til Erstatning, ikke derimod den derved skadede krigsførende Stat. Under Borgerkrigen var disse Sætninger blevne forsvarede med stor Skarphed af «Historicus» (Sir W. Vernon Harcourt) i flere Breve til «Times», der vakte stor Opsigt i den politiske og juridiske Verden. Sir W. V. Harcourts Udgangspunkt, at en neutral Magt havde Ret til at gjøre en Krigsførende alle de Indrømmelser, som den ikke vilde nægte Modparten, — altsaa ogsaa til, til Fordel for de Krigsførende, at krænke sine egne Love — vilde imidlertid, hvis det var rigtigt, føre til Neutralitetsbegrebets Udseelse af Folkeretten (hvilket Begreb Oldtiden og Middelalderen ikke kjendte, og kun højest ufuldstændigt defineres af Grotius). Den moderne Folkeret forbyder ganske vist de Neutrals at nægte den ene af de Krigsførende tilladte Begunstigelser, fordi der deri vilde ligge en Partiskhed, altsaa en Krænkelse af Neutraliteten. Men Principet, der allerede fastsloges af Vattel, er dette: enhver neutral Regering har at afholde sig fra al Deltagelse i Krigsførelsen, altsaa fra Understøttelse af den ene eller den anden af de krigsførende Magter. En saadan Understøttelse er en Krænkelse af Neutralitetspligterne, og denne Krænkelse medfører Erstatningspligt. De Forenede Stater vare derfor i deres gode Ret, da de bebrejdede den engelske Regering, at den havde tilladt Sydstaterne at udruste Kaperskibe i engelske Havne under Krigen. Den engelske Regering vægrede sig længe ved at anerkjende de folkeretlige

Grundsætninger, som den havde krænket; men Frygt for Krig med de Forenede Stater tvang den dog tilsidst til at give efter, og Alabamasagen blev afgjort ved Traktaten i Washington af 8de Maj 1871, hvorefter Erstatningskravet skulde afgjøres ved Voldgift, og der opnaaedes Enighed om de bekjendte tre Regler, der nøjere skulde bestemme Neutralitetspligterne. Hertil sluttede ogsaa den ny «Foreign Enlistment Act», der udkom i 1870, sig.

Under den preussisk-italiensk-østerrigske Krig i 1866 blev Principet om Ukrænkeligheden af fjendtlig Privatejendom til Søs bragt i Anvendelse, — dette Princip, for hvilket Videnskabens første Repræsentanter saa vel som Handels- og Industriinteresserne saalænge havde kæmpet forgæves. Efter Krigens Tilendebringelse lykkedes det imidlertid ikke at skaffe Principet almindelig Anerkjendelse. De tyske Regeringer proklamerede det igjen i 1870 ved Udbrudet af den fransk-tyske Krig; men da Frankrig nægtede Reciprocitet, maatte ogsaa Tyskland opgive det. Den tysk-franske Krig gav ogsaa Anledning til en vigtig Kontrovers om de neutrale Rettigheder og Pligter mellem Tyskland paa den ene Side og England og de Forenede Stater paa den anden Side. De to sidstnævnte Magter havde nemlig solgt eller i alt Fald tilladt deres Undersaatter at sælge Krigskontrebande, navnlig Vaaben, der var bestemt for den franske Krigsførelse. De Forenede Stater bøjede sig tilsidst for Tysklands Protest, hvorimod England fastholdt de Anskuelser, Alabama-Sagens Udfald tidligere havde slaaet til Jorden.

Foruden de nævnte Reformers andre blevne forberedte og ventede paa den endelige Godkjendelse. Kejser Alexander indbød derfor alle evropæiske Magter til en Konference «for at hidføre en fælles Overenskomst om de Grundsætninger, der ere egnede til saa meget som muligt at mildne de internationale Stridigheders Kalamiteter og at fastslaa Regeringernes og Armeernes Rettigheder og Pligter i Krigstid». Konferencen samledes i Bruxelles den 28de Juli 1874. Alle Magter vare repræsenterede, kun England erklærede, at dets Befuldmægtigede kun skulde være tilstede *ad audiendum*, og den begrænsede Deltagelse blev yderligere gjort afhængig af, at alle Krigs-Sørettens Spørgsmaal principmæssigt skulde holdes ude fra

Forhandlingerne. Forhandlingerne, der altsaa ikke kom ind paa det Omraade, hvor Reformer netop vare særligt nødvendige, frembød flere vigtige Enkeltheder, men forblev uden definitivt Resultat. Konferencens paatænkte Fortsættelse i St. Petersborg strandede paa enkelte Magters, navnlig Englands, Modstand. L'Institut de droit international*) har omhyggeligt sysselsat sig

*) Kort efter den russisk-tyrkiske Krigs Udbrud udsendte l'Institut de droit international en «Appel aux belligérants et à la presse», der giver et Résumé af de krigsfolkeretlige Regler, der ere blevne udtrykkeligt godkendte ved Traktater i den nyere Tid, eller som ere blevne paa en Maade almindelig sanktionerede under Bruxelles-Konferencen. Under en sammentrængt Form meddeles her Indholdet af Bruxelles-Deklarationen, d. v. s. det Minimum af folkeretlige Regler, der under Krigen bliver at iagttage:

Kongressen i Paris af 1856 har

1. forbudt Kaperi,
2. beskyttet Søhavnene og den nevtrale Handel mod en blot fiktiv Blokade,
3. beskyttet imod Optagelse de nevtrale Skibe med deres Lading og de nevtrale Varer ogsaa paa Skibe med fjendtligt Flag, Krigskontrebande undtagen.

Genferkonventionen af 1864 beskytter de saarede og syge Krigere af enhver Nation, neutraliserer i Principet de militære Hospitaler og Ambulancer med deres Personel, og befrier til en vis Grad for Indkvarteringsbyrder Landets Beboere, der have taget syge og saarede Krigere i Pleje. Tillægsartiklerne af 1868 ere ganske vist ikke blevne almindeligt ratificerede; men de Artikler, der vedrøre Marinen, blev i Krigen 1870—71 antagne som *modus vivendi* af de krigsførende Magter. — Deklarationen i St. Petersborg, 1868, forbyder Anvendelsen af ethvert Projektil paa mindre end 400 Gram, der er enten explosibelt eller indeholder brændbare Stoffer eller Sprængstoffer.

Endelig indeholdes i Bruxelles-Konferencens internationale Deklaration den moderne Krigsfolkerets Hovedregler, saaledes som de ere anerkjendte af alle civiliserede Stater. Disse Regler, som enhver Stat, der vil betragtes som civiliseret, ufravigelig maa respektere, ere:

- a. De fredelige Beboere i et af Fjenden besat Land skulle saa vidt muligt — d. v. s. saa vidt den okkuperende Armés Sikkerhed og den militære Nødvendighed tillader det — agtes og beskyttes i deres Formue, Institutioner, Rettigheder og Friheder.

med Bruxelles-Konferencen. Men en Kjendsgjerning er det, at det russiske Konferenceprojekt ikke har opnaaet at blive mere end en Torso.

Forf. slutter sit her meddelte Résumé af de nyeste Reformer paa Krigsfolkerettens Omraade med at fremhæve Genfer-

-
- b. Familiernes Ære og Rettigheder, Personernes Liv og Ejendom, saavel som deres religiøse Overbevisninger og Udøvelsen af deres Gudstjeneste, skal agtes.
  - c. Unyttig Ødelæggelse eller Beslaglæggelse af Kunst- og videnskabelige Gjenstande, af Anstalter, der ere helligede Gudstjenesten, Barmhertigheden, Undervisning, Kunst og Videnskab, er forbudt.
  - d. Beboerne kunne forsvare deres Land paa den Betingelse, at de bære Vaabnene aabenlyst, adlyde en ansvarlig Fører og rette sig efter Krigsbrug. Men de irregulære Kombattanter, der bryde Krigslovene, og hengive sig til Røveri og andre Misgjerninger, straffes med Rette.
  - e. Anvendelsen af Gift og forgiftede Vaaben, Snigmord eller Drab af en Fjende, der ikke forsvare sig, ere ikke tilladte Krigsmidler.
  - f. Kun Pladser, der forsvares af Fjenden, maa bombarderes. Selv i dette Tilfælde skal al med Angrebets Krav forenelig Skaansel udvises, og i intet Tilfælde maa en erobret By prisgives til Plyndring.
  - g. Kun de Personer kunne betragtes og straffes som Spioner, der paa hemmelig Maade eller under falske Paaskud søge at give Fjenden Underretning, ikke derimod Militærpersoner, der i Uniform besørge deres Tjeneste, heller ikke Bud, der aabenlyst udrette deres Hverv.
  - h. Krigsfangerne skulle behandles menneskeligt. De holdes fangne ikke til Straf, men for Sikkerhedens Skyld.
  - i. Det okkuperede Lands Beboere kunne ikke tvinges til at føre Vaaben imod deres Fædreland.
  - k. Al Plyndring er forbudt.
  - l. Krigskontributioner og Rekvisitioner maa kun opkræves under bestemte Betingelser og indenfor bestemte Grænser.
  - m. Parlamentærerne ere ukrænkelige. Men det er tilladt at tage Forholdsregler for at forhindre dem i at misbruge deres Privilegier til at forskaffe sig Oplysninger om den fjendtlige Hær.
  - n. Kapitulationerne og Vaabentilstandene skulle strængt overholdes. Hine bør ikke saare den militære Ære.

konventionen af 1864 og Overenskomsten i St. Petersborg af 11te December 1868, hvorved Anvendelsen af visse Krigsredskaber udelukkes; men bortset fra disse Overenskomster, fremkaldes — som anført — dybtgaaende Reforme i Krigsfolkeretten kun ved selve Krigen. Det tør derfor maaske haabes, at den orientalske Krig nu atter vil bringe Reformtankerne i Forgrunden. Navnlig er det Forf.'s Ønske, at den Fredsslutning, som før eller senere vil ende den orientalske Krig, vil føre til en tilfredsstillende Afslutning af det ved Pariser-Kongressens søretlige Deklaration begyndte Reformarbejde; thi den nuværende Bytteret i Søkrige staar paa samme Standpunkt som den middelalderlige Alles Krig imod Alle, der ikke kjendte til Skaansel af den fjendtlige Privatejendom. Dette er for en stor Del Englands Skyld: «England», siger H. v. Treitschke, «repræsenterer nutildags Barbariet i Folkeretten. Det er dets Skyld, at Søkrigen til Menneskehedens Skjændsel fremdeles bærer Præg af et privilegeret Rov; paa dets Modstand strandede ogsaa paa Bruxelles-Konferencen Forsøgene paa at drage nogle Grænser for Landkrigenes Ødelæggelser». Dog er der ogsaa Fremgang i England, og Dr. Gessners Skrift indeholder ogsaa Vidnesbyrd herom.

A. P.
